

TÄNA LEHES

Heakorra konkurs

"Kaunis kodu 2006"

Vallavalitsuse teade

Päikeses, paduvihmas ja
rahesajus

Puhja Vallavalitsus võtab
tööle

VOLIKOGU TÖÖST

Norra ja EMP

finantsmehhanismid-
võimalus piirkondade
kiiremaks arenguks

Puhja Maanaiste Selts
annab teada!

Seltsimaja teated

Toimiv riik ei sunni

Soome kalkunikitkujaks

Narkomaania

ennetamiseks tuleb

ravida kogu ühiskonda

TEATED

KIVIPÄEV JA LAAT

Lõuna-Eesti karikavõitjad lahinghargnemises: Vasakult paremale kükitavad: Ardo Rõõm, Gennadi Leppik ja Andri Kirs. Seisavad: Rauno Laar, Kalle Selleke ja Agu Annuk. Pildilt puudub Arvi Schütz.

Lõuna-Eesti kiireim päästekomando on Puhja tugikomando

*Evelin Uibokand, Lõuna-Eesti Päästekeskus
avalike suhete büroo juhataja*

01. juulil toimunud Lõuna-Eesti tuletõrjevõistlusel osutus parimaks ja kiireimaks päästekomandoks Puhja tugikomando Tartumaalt. Teiseks tuli Lõuna-Eesti Päästekeskuse büroode ühisvõistkond ning kolmandaks Jõgeva keskkomando meeskond. Puhja tugikomando oli kiireim päästekomando juba kolmandat korda järjest. „See on tõesti meeldiv, et me suutsime taas tiitlit kaitsta. Võidule viis meid hea ja pikaajaline meeskonnatöö ning tahe koostööd teha,“ sõnas Puhja tugikomando pealik Gennadi Leppik.

Võistlusest võtsid osa Jõgevamaa, Valgamaa, Põlvamaa, Tartumaa päästeosakondade meeskonnad ning Lõuna-Eesti

Päästekeskuse büroode ühisvõistkond. Võistlusel kasutati tavalahinguvalmidusel päästeautosid ning võistlejad olid riietatud tulekustutusriietusse. Võistlusel tuli olemasolevat varustust kasutades teostada vee andmist veetünnist, moodustada voolikuliine, ületada takistusi ning tabada veejugadega vastavatele alustele paigaldatud märke. Võistluse võitjaks osutus meeskond, kes läbis raja kõige kiiremini.

Võistluse kolme kiiremat võistkonda autasustati medalite ja diplomitega ning võitja meeskond sai rändkarika.

Tuletõrjevõistlus toimus Lõuna-Eestis viiendat korda. Eelnevatel aastatel oli võistlus Lõuna-Eesti maakondlike päästeteenistuste tuletõrjealane jõuproov, sellest aastast aga Lõuna-Eesti Päästekeskuse päästekomandode omavaheline mõõduvõtmine.

ÕNNITLUS!

Puhja Vallavalitsus avaldab tunnustust Puhja tugikomandole väga tubli saavutuse eest ja seda kolmel korral järjest! Soovime teile sihikindlust, jõudu ja teotahet edaspidiseks!

Eraldi väärib märkimist asjaolu, et Puhja tugikomandol täitub sellel suvel 30 aastat asutamisest.

Palju õnne sünnipäevaks!

Heakorra konkurs "Kaunis kodu 2006"

Eda Vihand, maanõunik

2001. aastal kinnitas vallavalikogu Puhja valla heakorra konkursi juhendi, mille eesmärgiks oli valla üldilme ja heakorra parandamine ning oma kodukohta kaunimaks muutmise ja väärtustamine. Konkursi käigus selgitatakse välja ja tutvustatakse laiemalt ilusamaid ja heakorastatuid kodusid, asutusi ja ettevõtteid ning külasid ja alevikke. Konkursi võitjad avalikustatakse valla ajalehes ja premeeritakse.

Iga kodu ja iga kodukohta kaunimaks muutmise muudab ka meie valla üldilme kaunimaks.

Igal aastal on võimalus olnud ka valdadel esitada maakonda andmed paremini heakorastatud objektide kohta riigivimplitte ja peaministri tänukirja saamiseks. 2006. aastal esitas vallavalitsus riigivimplitte saajate vääriliseks 4 objekti:

- Puhja alevikus Kavilda tee 9 perekond Heinaru kinnistu;
- Ridaküla külas Galina ja Vassili Fedulaevi Valgekure kinnistu;
- Mõisanurme külas perekond Hämäläineni Hämaka kinnistu;
- Mõisanurme külas perekond Purreti Lossimäe kinnistu.

Juba aastaid on varakevadest kuni hilisügiseni kõikide möödakäijate silma rõõmustanud Puhja alevikus Viljandi tee 25 lilleõites aed, mille eest on hoolitsenud Minna Tamsalu perega. Puhja Vallavalitsus otsustas anda valla tänukirja ja preemia 1000 krooni tehtud töö ja nähtud vaeva eest koduümbruse kauniks muutmisel just sellele perele.

Kuna konkursi tingimustes on punkt, et konkursist ei saa osa võtta kolmel jär-

jestikusel aastal eelmise konkursi võitjaks osutunud isikud, siis toome teile meeldetuletuseks varasemate aastate parimad:

"Kaunis kodu 2000"

Puhja lasteaed "Pääsusilm"
Uula lasteaed
Laine Lint Puhja alevik Saare tee
Viivi Toompere Mõisanurme külas

"Kaunis kodu 2001"

Konstantin Lemre elamukrunt Puhja alevikus Saare tee 5
Enn Lehtma elamukrunt Puhja alevikus Saare tee 7
Jaan-Valdek Mülleri elamukrunt Puhja alevikus Hommiku tn 7
Eeva Kukke Koolimäe talu Mäeselja külas
Reet Kalamehe Liivaku talu Mäeselja külas
Endel Milleri Männiku talu Vösivere külas
Sirje-Mall Nilsoni Triipuse talu Mõisanurme külas

"Kaunis kodu 2002"

4-krt elamu Puhja alevikus Viljandi tee 6
Helju Linnase elamukrunt Puhja alevikus Kavilda tee 6
Jüri -Rein Vakmanni Tiigi talu Poriküla külas
Enno Luige Vanarehe talu Kureküla külas
Ülo Teraski Väike-Andrese talu Mäeselja külas
Juhan Pruusapuu Auni talu Mäeselja külas
Martin Aasna Urva talu Teilma külas
Aado Kõivu Aaviku talu Järvaküla külas
Leo Jägeri Jägeri talu Mõisanurme külas
Villu Melgi Melgi talu Mõisanurme külas

"Kaunis kodu 2003"

Tiiu ja Peep Haavandi Hommiku tn 13 kinnistu Puhja alevikus
Aune ja Urmas Pasti elamu Mõisanurme

külas
Erkki Ääremaa Nõmme kinnistu
Ridakükla külas
Aino Käkki ja Ilse Käkki Viljandi tee 8 korterelamu Puhja alevikus

"Kaunis kodu 2004"

Ingrid ja Enno Ploomi Uuetalu talu Teilma külas
Urmas Sootsi Sootsi kinnistu Mõisanurme külas
Olev Prisko Suveaia kinnistu Ulila alevikus
Eve Põldsepa Reku tee 7 kinnistu Puhja alevikus

"Kaunis kodu 2005"

Enn Kallase Kaare talu Mõisanurme külas
Linda Raitsi Raitsi talu Mõisanurme külas
Regina Lomp'i Sarve talu Teilma külas
Kairi Hint'i Vanausse talu Kaimi külas

Tunneme head meelt sellestki, kui kinnistute omanikud näitavad üles oma head tahet lihtsate vahenditega korda luua ja niidavad muidu nii armsa ja kauni kodu umbrohist välja. Iga muutus paistab kohe silma ja äratub lootust, et järgmisel aastal on vallas üks kaunis kodu rohkem. Sellest ilust tunneb kõige rohkem rõõmu tegija, sest iga töö nõuab higi ja vaeva. Alati on eelmisest aastast jäänud mõni majapidamine väljavalitustest välja ja kui alanud aasta kevadisel ringkäigul oleme märganud edasist tegutsemist ja piüüdu koduümbruse korrastamisel, siis oleme selle ka äramärkinud ja autasustamiseks edastanud.

Hea lugeja, kui sa tead oma naabruses veel senini äramärkimata ilusat koduümbrust, anna sellest teada vallavalitsusele.

Tehkem tööd, siis tuleb ka tunnustus!
Ilusat suve kõigile!

Vallavalitsuse teade

Viimastel nädalatel on olnud erakordselt kuum ja kuiv ilm. Seetõttu on meie metsades suurenenud tuleoht. Teame, et mitmes Eestimaa paigas on juba puhkenud metsatulekahjud.

Lõuna-Eesti Päästekeskus on suure tuleohtu püsivuse tõttu soovitanud kohalikel omavalitsustel kaaluda võimalust keelata metsa kasutamine ja võõras metsas viibimine. Metsaseaduse paragrahvi 32 lõike 3 kohaselt võivad omavalitsused loodusõnnetuse ennetamiseks erakordselt suure tuleohtu korral keelata:

- 1) metsa kasutamise puidu saamiseks, kõrvalkasutuseks, jahinduseks, teadus- ja õppetöök ning rekreatsiooniks;
- 2) võõras metsas viibimise.

Lähtuvalt eelnevast, Puhja Vallavalitsus keelustab oma määrusega alates 10.juulist metsamineku kuni suurema tuleohtu möödumiseni või vihmaperioodi saabumiseni.

Päikeses, paduvihmas ja rahesajus

Jaak Ratt, jalgpallitreener

Nii võiks iseloomustada ilmaolusid 8. juunil, kui Puhja jalgpallipoisid võõrustasid oma eakaaslast Tartu klubidest Tammeka, FC Olümpia, Operi Jalgpallikool ja Põlva "Lootos".

Puhja Cup 2006 1995-1996 sündinud poistele oli algselt mõeldud Tartu ja Põlva jalgpallklubide selle vanuse II koosseisule, v.a Puhja Gümnaasiumi ja Operi Jalgpallikooli võistkonnad, kes võistelnuksid oma parimas rivistuses. Tegelikult aga said tulla turniirile oma teise koosseisuga vaid Põlva Lootos ja Tartu Tammeka 95. Minu, kui treeneri jaoks oli turniir tähtis selleks, et näha, kas see muutatus, mis me treeningutes tegime selle aasta veebruarikuu teisest poolest, on Puhja poiste mängutaset tõstnud või mitte.

Juba esimene Puhja poiste mäng Tammeka 95 II vastu näitas, et meie poiste mäng on hoopis teisest klassist kui varasematel turniiridel. Kuigi kaotasime 0:2, oli meie poiste poolt välja mängitud mitmeid reaalseid väravavõimalusi, mis aga jäid poiste kogemuste vähesuse tõttu realiseerimata. Meie üksikud kogenematastest tehtud, ütles - lausa rumalused, andsid võimaluse vastastel oma väravad ära lüüa. Sama mängupilt oli ka Tartu Tammeka 96 vastu, mille kaotasime 0:3. Samas polnud meil ka õnne mitmes väravahõngulises olukorras. Üks neist oli olukord, kus pall meie ründaja löögist pörkus paremast väravapostist vastu vasakut väravaposti ja sealt väljakule tagasi. Suurepärasest tõrjetööd tegi väravas meie esiväravaaht Ergo Lepik.

FC Tartu Olümpia, pikkade ja jõulis-

te poiste meeskond on meie jaoks alati olnud ebamugav vastane. Kuna tegime mängijate asetuses palju muudatusi, ei leidnud me nende rünnakute vastu õiget mängujoonist ja vastaste 3:0 tuli teenitult. Meie ründaja Paul Kangro poolt löödud pall väravalatti, üle kaugele väljajooksnud vastase väravahi, sundis aga ka Tartu poisse ettevaatusele. Samas aga võitis Põlva Lootose teine koosseis FC Tartu Olümpiat 3:1. Meie neljandas kohutumises olimegi vastamisi Põlva poistega. Mõlemapoolsete võimalustega mängus otsustas võidu 1:0 Puhja kasuks Erki Vorobjovski löödud värav esimesel poolajal. Mänuaeg turniiril oli 2 x 10 minutit.

Oma vana rivaali Operi Jalgpallikooli poiste vastu tegime taas mitmeid muudatusi mängijate asetuses. Kõige õnnestunum neist oli meie meeskonna uue liikme Tartu Merkuuri endise noormängija Steven Helimetsa paigutamine vasakründajaks, kes oma teravate liikumiste ja söötudega tekitas vasakult äärelt vastase kaitset tuntavat segadust ja peataolekut. Eelmistes mängudes just vasakult äärelt ei suutnud me teravusi luua ja andsime palju palle vastase kaitsele ilma ründelööki väravale löömata. Mõlemad meeskonnad ründasid maruliselt ja võidujaanuliselt. Meie mängija Eiki Kolesnikovi alustatud pikk tribling väljaku keskelt vasakule äärele lõppes pika kaarlöögi üle vastase väravavahi väravasse. Olukorras 1:0 ei tahtnud Operi poisid kuidagi kaotusega leppida, kuigi neil oli ka mitmeid võimalusi seisu parandada. Puhja poiste võidu 2:0 kindlustas meeskonna kapten Erki Vorobjovski, kes vastase karistusala vastaste poolt hetkeks hooletusse jäetud

palli löi n.ö. hoobilt väravasse.

Turniiri võitja otsustas päeva viimane mäng Tartu Tammeka 95 II ja Tammeka 96 vahel. Kui ilm oli senimaani meid soosinud, siis nüüd lasi ilmataat taevast sadada kõike, mis tal seal oli. Paduvihmas ja rahemõllus jäi 4:2 peale Tammeka 96 poiste meeskond. Kolmanda koha sai Tartu FC Olümpia, 4-nda Puhja Gümnaasium, 5-nda Operi Jalgpallikool ja 6-nda Põlva Lootos II.

Väga raske oli otsustada, kellele anda Puhja meeskonnas parima mängija auhind. Võrdväärseid kandidaate oli 5-6 mängijat. Sedapuhku sai meeskonna parima mängija eriauhinna Riho Männiste, kellel vasaku äärekaitjana tuli kogu päeva jooksul teha tõsist kaitsetööd, toetada vasakult äärelt rünnakut ja keskväljalt alati ka kaitsele tagasi jõuda. Selle kõige saai ta ka väga hästi hakkama.

Toome ära siis ka kogu 4-nda koha võitnud meeskonna koosseisu, kellel algavad eeloleval sügisel esimesed tõsised koolidevahelised võistlused: E. Lepik, D. Samoilov, S. Helimets, R. Männiste, P. Kangro, G. Judin, R.R. Kaupponen, E. Vorobjovski, E. Kolesnikov, M. Saalits.

Võiskonda ootab ees suvelaager 23.-27. juulini Põlvamaal Savernas ja noorteturniir Lootossspring 2006 Põlva 6. augustil, kus mängime 1994. a sündinud poiste vanuserühmas.

Kõik sellel aastal toimunud Puhja Cup turniirid on toimunud tänu Eestimaa Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupi, Puhja Vallavalitsuse ja Puhja Gümnaasiumi rahalisele toetusele.

Tänu toetajatele selle eest!

Puhja Vallavalitsus võtab tööle alates 01. septembrist 2006. a.

1) SOTSIAALTÖÖTAJA lastekaitse alal 0,5 ametikohaga

Kandidaadilt eeldame:

- vastavust kohaliku omavalitsuse ametnikule esitatavatele nõuetele;
- sotsiaaltöölalast ettevalmistust;
- varasemat töökogemust sotsiaaltöö valdkonnas;
- head suhtlemisoskust ja koostöövalmidust;
- head suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust;
- head arvuti kasutamise oskust;
- isikliku sõiduauto olemasolu.

2) SOTSIAALHOOLDUSTÖÖTAJA 0,5 kohaga

Kandidaadilt eeldame:

- head suhtlemisoskust ja abivalmidust,
- isikliku sõiduauto olemasolu.

Avaldus, haridust tõendavate dokumentide koopiad ja CV saata hiljemalt 10. augustiks 2006 Puhja Vallavalitsusele aadressil Reku tee 3, Puhja 61301 Tartumaa.

VOLIKOGU TÖÖST

Viive Paltseri, vallasekretär

28. juuni volikogu istungi päevakorras olnud küsimuste arutelu avas vallavanem Vahur Jaakma juba tavaks kujunenud järgi informatsiooniga vallavalitsuse tegevustest. ajavahemikul 24. maist kuni 27. juunini 2006. Informatsioonist lühidalt:

- 1) toimus maavanema pr Esta Tamme visiit koos kaaskonnaga Puhja valda (29.05) Külalasti Ulila Keskust, Uula Huvikeskust, Puhja lasteaeda, Sangla Turvas AS-i ja Puhja Gümnaasiumi (vaata eelmist valla lehte);
- 2) viidi läbi Arengupäev Uula Huvikeskuses (31.05), kohal oli 27 inimest;
- 3) probleem Puhja alevikus Mardi Äri paviljonilvideerimisega. Omanik Mart Tohule on saadetud korduvaid meeldetuletusi. Viimane teisel päeval tähtaeg oli 5. juuni. Omaniku tuleb korralduse täitmata jätmise eest trahvida.
- 4) Sangla Turvas AS-iga saavutatud Kokkulepe Puhja aleviku vee- ja kanalisatsioonitrasside ning rajatiste tasuta üleandmiseks (osalemiseks Emajõe Veevärgi ühisprojekti);
- 5) AS Revo Kommerts küsib Ulila trasside jms eest 381 417 krooni. Asjatundjate ja vallavalitsuse arvates on hind liiga kõrge ja ei kajasta rajatiste tegelikku väärtust. Kokkuleppe saavutamine on väga ebatõenäoline.
- 6) toimus Ulila perearstide visiit valda (20.06). Probleem – ruumide sobimatus praktilise jätkamiseks (san tingimused halvad, puudub kätepesu-võimalus, niiskus-rõskus, talvise kütmise probleemid, hallitusseened ruumides). Alates 01.oktoobrist võtavad arstid vastu ainult Tartus.
- 7) seoses Emajõe Veevärk projektiga ja võimalike toetuste taotlemisega Keskkonnainvesteeringute Keskuselt (KIK) on vald sundseisus, et tellida valla tiheasustusega aladele Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arengukava (ÜVK). (olemas eelkokkulepe töö teostamiseks Keskkonnaprojekt OÜga).

8) toimub valla kruusateede remont.

Informatsiooni valla arengukava ja üldplaneeringu koostamise käigust esitas majandusnõunik Jaan Linnas, kes märgib, et vaatamata suvepuhkustele toimuvad edasised tegevused juhtgrupiga vastavalt koostatud ajakavale.

Volikogu kinnitas kolmandal lugemisel ka valla põhimääruse uue redaktsiooni. Põhimäärusega on võimalik tutvuda valla kodulehel (www.puhja.ee).

Seejärel kinnitati valla 2005. aasta majandusaasta aruanne, mis on samuti tutvumiseks avaldatud valla kodulehel.

Volikogu võttis vastu otsuse detailplaneeringu algatamise kohta Rekul endisel randumiskohal ja Rekke kinnistu ca 0,3 ha suurusel maa-alal. Tartu Maavalitsuse poolt koostatud projekti raames ehitatakse riigihanke korras välja Rekul uus randumiskoht, parkimiskohad, lõkkeplats, tualetid jt.

Veel arutati Peeter Oleski pöördumist Puhja Gümnaasiumile Käsu Hansu nime andmiseks. Leiti, et mõte on veel uudne ja vajab pikemat arutamist. Küsimus suunati seisukoha võtuks koolile, kooli hoolekogule ja alalisele kultuurikomisjonile.

Viimase päevapunktina oli arutusel Urmas Lutsu suuline avaldus sooviga OÜ Juraku maade erastamise toimingute lõpetamiseks Juraku loomakasvatushoonete juurde. Nõusoleku maade erastamiseks oli volikogu andnud juba 2003. aastal. Volikogu võttis vastu protokollilise otsuse, et toetab OÜ Juraku omandis olevate loomakasvatushoonete sihipärast kasutamist.

05. juulil toimus erakorraline volikogu istung, kus päevakorras oli ainult üks küsimus. Arutati katastriüksuse sihtotstarbe määramist Võsivere külas OÜ Elbruse omandis oleva Pedoski kinnistu jagamisel tekkivatele 3-le katastriüksusele.

Volikogu istungeid seoses puhkustega ei toimu juulis ja augustis. Järgmine volikogu istung toimub septembris.

Norra ja EMP finan

*Siim Ausmees, Tartu Ärinõuandla konsultant
siim.ausmees@tartu.bas.ee*

Euroopa Liidu laienemise järel 1. mail 2004. aastal laienes ka Euroopa Majanduspiirkond (EMP)- kus nüüdseks on 28 EMP liikmesriigil ligipääs Euroopa Majanduspiirkonna ühtsele turule, mida iseloomustavad neli vabadust: kaupade-teenuste- kapitali ja isikute vaba liikumine. Euroopa Majanduspiirkonna laienemiskokkuleppe kohaselt toetavad kolm Euroopa Liitu mittekuuluvat riiki: Norra, Island ja Liechtenstein kahe uue finantsmehhanismi- Norra finantsmehhanismi ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismi- kaudu 13 Euroopa Liidu liikmesriiki.

Nende programmide eesmärgiks on investeeringu- ja arendusprojektide rahastamise kaudu aidata kaasa sotsiaalsete ja majanduslike erinevuste vähendamisele laienenud Euroopa Majanduspiirkonnas ning toetada Euroopa Liidu liikmesriikide püüdlusi täisosaluseks laienenud siseturul. 2006- 2009. aastani on võimalus nende programmide raames jaotatavat raha kasutada ka Eestis tegutsevatel juriidilistel isikutel, kokku üle 870 miljoni krooni. Need finantsmehhanismid on justkui vahelüli Euroopa Liidu praeguse ja uue eelarveperioodi vahel. Ühest küljest on lõppemas praegused struktuurifondide rahad, kuid uue, 2007- 2013. aasta Euroopa Liidu eelarveperioodi finantse pole veel võimalik taotleda.

Keskkonnast Euroopa kultuuripärandi kaitseni

2006. aasta 1. juunil avanenud Norra ja EMP finantsmehhanismide üksikprojektide taotlusvoor jaguneb eelisvaldkondade kaupa kokku seitsmeks erinevaks osaks: 1. keskkonnakaitse (kaasa arvatud inimkeskkond, muu hulgas saaste vähendamise ja taastuvenergia edendamise teel), 2. säästva arengu edendamine ressursside parema kasutamise ja juhtimise teel (NATURA alad), 3. Euroopa kultuuripärandi kaitse (Eesti arhitektuuripärandi säilitamine ja võimalik kasutamine), 4. inimressursi arendamine, samuti 5. tervishoid- lastehoolus (nakkushaiguste leviku vähendamine), 6. Schengeni õigustiku rakendamine (kohtu- ja vanglasüsteemi tugevdamine, politsei koostöö jne) ning 7. regionaalpoliitika ja piiriüleline tegevus (suuremahuliste infrastruktuuriobjektide ehitamise rahastamine). Valdcondade paikapanemisel on eelkõige lähtunud asjaolust, et toetatakse just neid valdkondi, mis Euroopa struktuurifondide raames rahastust ei leia. Selline jaotusviis annab võimaluse arendada mitmekülgselt kogu elukeskkonda.

Juba 31. augustil on taotluste vastuvõtmi-

tsmehhanismid- võimalus piirkondade kiiremaks arenguks

se lõpptähtaeg üksikprojektide raames. Kellel jõud ei hakka peale suurte rahade taotlemisel, siis ette on nähtud ka väiksemamahuliste projektide taotlusvoor, kus toetust jaotatakse toetuskeemide lõikes.

Toetuskeemid

2007. aasta alguses on esialgselt kavas avada ka toetuskeemide voor. Selle voo-ru raames jaotatakse raha vabaühenduste oma tegevussuutlikkuse tõstmiseks ning projektide elluviimiseks, samuti teaduskoostöö arendamiseks Eesti- Norra ning Euroopa Vabakaubanduspiirkonna maade institutsioonide vahel. Kohaliku ja regionaalse arengu toetuskeemi raames toetatakse neid projekte, mis sobivad eelisvaldkondade 4.1 (regionaalsete ja kohalike omavalitsuste pädevuse ja haldussuutlikkuse tõstmine, kaasa arvatud infotehnoloogia kasutamine) ja 7.1-7.4 (kohalike omavalitsuste pädevuse- regionaalse arengu tugevdamiseks vajaliku haldussuutlikkuse suurendamine, Eesti ja Norra organisatsioonide kahepoolne

koostöö, kohalike omavalitsuste koostöö tugevdamine- avalike teenuste arendamine ning väikesemahuliste projektide toetamine kohaliku majandusarengu ja tööhõivevõimaluste mitmekesistamise valdkonnas) hulka.

Taotlemisest

Peamiseks kriteeriumiks Norra ja EMP projektirahade taotlemisel on see, et taotleja peab olema juriidiline isik. Sõltuvalt juriidilise isiku vormist, on aga erinevad kaasfinantseerimise määrad: üldjuhul minimaalselt 40% kogumaksumusest (ettevõtted), 15% projekti kogumaksumusest juhul, kui omafinantseering tuleb riigi- või kohaliku omavalitsuse eelarvest ning 15% ja vähem projekti kogumaksumusest juhul, kui omafinantseering tuleb vabaühenduste poolt (MTÜ-d ja sihtasutused) ning projekti rahastatakse mõlematest finantsmehhanismidest.

Samuti on abikõlblik mitterahaline omafinantseerimine, mis võib moodusta-

da kuni 80% projekti omafinantseerimisest, kuid mitte rohkem kui 20% projekti abikõlblike tegevuste kogumaksumusest.

Projektid peavad iseenesest olema mahukad (31. august taotlusvooru puhul), paika on pandud, et küsitav toetus peab ühe projekti kohta olema minimaalselt 250 000 eurot, mis on üle 3.9 miljoni krooni. Kokku eraldatakse selles taotlusvoorus 363 miljonit krooni. Norra päritolu partneri kaasamine ei ole praegusel juhul kohustuslik, kuid võimaluse korral peaks seda tõsiselt kaaluma.

Rohkemat informatsiooni Norra ja EMP finantsmehhanismide kohta on võimalik leida Interneti aadressilt www.fin.ee/eeagrants. Kindlasti tuleks vaadata üle vastava eelisvaldkonna hindamiskriteeriumid, kus on paika pandud, mida täpselt projekti eesmärkidest oodatakse. Nõu võib küsida ka Tartu Ärinõuandlast www.tartu.ee/arinouandla

Artikli kirjutamisel on kasutatud Norra ja EMP finantsmehhanismide koduleheküljel olevaid materjale

Puhja Maanaiste Selts annab teada!

Puhja Naisseltsil on plaanis 3- päevane reis 21. - 23. juulil k.a Leedumaale

Reisi maksumus:

- kui saadakse kokku 45 reisijat **1250.-** EEK;
- kui saadakse kokku 35 reisijat **1490.-** EEK.

Registreerimine ja raha tasumine kohe peale lehes ilmumist (esialgu **tasuda 1250.-** EEK).

Nelli Uustalu **53 54 22 44, 7 451 570** (õhtuti)

Kaja Raitar **7 303 688** (tööajal)

Külastatakse Šiaulaid, Palangat, Klaipedat, Kura säärt, Nidat. Ööbimine Palangas tehnikaülikooli puhkemajas.

Hinna sees: 2 ööbimist koos hommikusöögiga

reisija praamipilet

mugavustega reisibuss

reisijuhigiidi teenus

Lisatasu eest muuseumipiletid ja muud tasulised sissepääsud ca 26 litti, lõuna ja õhtusöök.

Reisida saab ka ID kaardiga. Palume kontrollida, et reisile kaasavõetav dokument (ID kaart või pass) oleks kehtiv veel 3 kuud peale reisi lõppu!

Väljasõit Puhja Seltsimaja juurest 21.juulil kell 5.15

Tagasi 23.juulil südaöö paiku.

Tule ise ja kutsu kaasa ka sõber!

Seltsimaja teated

17. - 21. juulil Pärnus laste ja noorte balletitrupi "Sinilind"

SUVELAAGER

Väljasõit hamburgeri kioski juurest esmaspäeval, 17.juulil kell 10.00.

13.augustil kell 12.00

Puhja pargis

PUHJA LAAT

Ootame kauplema ja ostma. Eriti oodatud on koolikaupade müüjad. Batuut.

12.augustil kell 11.00 Puhja

Gümnaasiumi staadionil

VÖRKPALLITURNIIR

SEGAPAARIDELE

Puhja Stroh

Toimiv riik ei sunni Soome kalkunikitkujaks

Randel Länts, SDE peasekretär

Jaauari lõpp 2006. Läänemerel seilav laev on tekitanud veekogu ajaloo suurima õlireostuse. Valitsus reageerib päevase hiline misega. Teleriekraanil ja ajaleheveergudel näidatakse meile surevaid linde ja randa loksuvat musta setet. Ja kokutavat keskkonnaministrit, kes möönab, et Eestil pole vahendeid selliste õnnetuste avastamiseks ega likvideerimiseks. Algab kampaania vabatahtlike kaasamiseks päästetöodes.

Varakevad 2006. Aktuaalse Kaamera õhtustes uudistes näidatakse Paikuse Politseikooli kadettide lõpuaktust. Reportaaži teinud ajakirjanik möönab, et paraku ei siirdu kõik lõpetajad politseitöele, üks on otsustanud minna Soome ehitajaks. Oma intervjuus ütleb too noormees, et paraku politsei struktuurides pakutava palgaga pere üleval ei hoi, elamist ega sõiduvahendit ei soeta. Riigi poolt tagasiduvahendit ei soeta. Riigi poolt tagasiduvahendit ei soeta. Riigi poolt tagasiduvahendit ei soeta. Riigi poolt tagasiduvahendit ei soeta.

Aprill-mai 2006. Lõpuks ometi on pikk talv möödunud ning Eesti rahvas hakkab agaralt lume alt välja tulnud prahti koristama. Levinum viis talvejäänustest lahti saamiseks on need kuhja koguda ja tuli otsa panna. Paraku oli nädalapäevi kestnud ilusate kuivade ilmade tagajärjeks tuleohtlikkuse tõus. Ja kus suitsu, seal tuld, teadis ka vanarahvas rääkida. Tikust läidetud kuluhunnikust süttisid terved karjamaad, halvemal juhul elamud ja kõrvalhooned. Meile räägitakse hilinevatest ja üleväsinud tuletõrjutajatest, tehakse statistikat hukkunutest ja kaotatud varast.

Alarahastatud riik

Eespool mainitud näidete jada võiks jätkata. Igaüks meist puutub kokku Eestis valitseva tööjõu puudusega. Olgu siis eraettevõtjad, riigiasutuste juhid või lihtsad Eesti pered, kus kellegi abikaasa, ema või isa, tütar või poeg on läinud, loode-

tavasti ajutiselt, parematele jahimaadele. Ja selles ei saa inimest süüdistada – meile on antud üks elu ning me kõik püüame seda parimal viisil elada. Liiatigi kui on pere või lähedased, kelle eest hoolitseda.

Või on probleemiks väike palk. Tihti peale ohverdatakse seejuures õpitud erialal töötamine näiteks Soomes parema sissetuleku nimel. Olgu siis tööks kasvõi kalkunikitkumine. Aga need kitkujad on Eestile vajalik tööjõud. Kuhu me lõpuks niiviisi jõuame? Kastame kastekannuga oma tulekahju ja kühveldame õuele tulnud reostust ise?

Jaanipäeval 2006 paistab, et meie riigil läheb hästi. Muljele aitavad kindlasti kaasa nii ilusad rannailmad kui paljudele terendav suvepuhkus, aga tõsisemalt ka teist aastat jätkuv kiire majanduskasv, riigi suurenev kukkur, palkade üldine tõus ja sellest tulenev ostujõu kasv. Mõned poliitikud, sealhulgas peaminister ja Reformierakonna esimees Andrus Ansip, püüavad seda, kas siis äärmisest naiivsusest või poliitkünismist, kirjutada madalate maksude arvele. Tegelikud põhjused on siiski pisut kompleksamad ja ei oma maksumääraga sisuliselt midagi ühist.

Küll võib aga maksude alandamise poliitika kraesse kirjutada praeguse aina süveneva kriisi avalike teenuste kättesaadavuses. Sisejulgeoleku valdkonnas – politsei, päästeteenistus, piirivalve – ulatub täitmata töökohtade arv kokku 20%-ni. Üsna mõistetav siis, miks politsei ei jõua pätte taga ajada ja liiklushuligaane püüda ja miks tuletõrjud ei jõua kõikide tulekolleteni – neil lihtsalt pole inimesi. Ja inimesi pole neil peamiselt seetõttu, et makstavad palgad on tagasihoidlikud ning ei suuda konkureerida eraettevõtluses makstavate või kasvõi lihttöölise tasudega meie põhjanaabrite juures. Valitsus aga jätkab tuima järjekindlusega vastavate ametite juhtide appihüüete ignoreerimist, põhjendades, et täitmata töökohtade numbrid on ülepaistatud. Ja kui need appihüüded kord pidevateks karjeteks muutuvad, on tõenäoliselt ots-

tarbekam leida ametile uus juht.

Eesti elamisväärses

Meil ketratakse järjepidevalt mantrat, et rahas peitub õnn. Kes lubab tulumaksu alandamist absurdini, kes jagab hääle eest Jakobsoni pildiga lillasid kupüüre. Ma nagu hästi ei taha uskuda, et meie ühiskond niivõrd materialistlik ja omakasupüüdlik on. Inimesi huvitab ikka rohkem see, et nende töökoht säiliks ja kodu soetamiseks võetud laenu jõuab tulevikus tagasi maksta; et nende laps saaks hea hariduse ja ei peaks kartma, et keegi neid kooliteel ründab või röövib; et ei peaks 24 tundi hinge sees hoidmiseks tööd rabama, vaid jätkuks aega ja raha ka perega teatris, kinos ja muuseumis käimiseks. Inimesi ei huvita ka madal maksumäär, vaid ikka see summa, mis neile töö eest pangakontole kantakse. Enamus küsib ikka alati ju üle, et kas netopalk tähendab seda, mille ma kätte saan.

Kriisist, milles on tänane sisejulgeoleku valdkond, aitab välja vaid kiire ja jõuline palgapoliitika. Avaliku sektori sisemised palgakäärid peavad vähenema ja üleüldine palgatase tõusma. Me peame vältima politsei, vanglate, päästemeeti ja piirivalve lõplikku töötajatest tühjaks jooksmist ning sise- ja justiitsministril tuleb leida juba sel aastal lisaraha oma haldusala töötajate põhipalkade tõstmiseks. Vastasel korral võib meil auto sündmuskohale sõitmiseks ju olla, aga inimest, kes autot juhiks, enam mitte.

Lähtudes antud olukorrast, tuleks valitsusel algatada 2006. aasta riigieelarve muutmise ning leida sisejulgeoleku valdkonnas töötavate inimeste palgalisaks kiiresti vähemalt 200 miljonit lisakrooni. Ülejäänud vajalikud palgavahendid tuleb eraldada selle aasta lisaelarvest ja järgmise aasta eelarvest. Eesti peab olema kõikidele elamisväärses. Selleks peame väärtustama igat ühiskonnaliiget. Meil pole vaja alarahastatud, logisevat riiki. Me vajame toimivat riiki.

Narkomaania ennetamiseks tuleb ravidada kogu ühiskonda

Triinu Tikas, Sotsiaalministeeriumi HIV/AIDS-i spetsialist

Eestis valitsev olukord narkomaania ja HIV-leviku seisukohalt on äärmiselt tõsine. Ennetustegevusest kõneledes on oluline mõista nende epideemiate tagamaad. Nii narkomaania kui ka HIV-leviku puhul on tegu sotsiaalsete hädadega. Eesti on viimasel kümnel aastal panustanud märkimisväärselt majandusedu saavutamisele, kuid see on toonud endaga kaasa sotsiaalse kihistumise.

Narkomaanidega töötavad inimesed eristavad erinevate ainete pruukijaid - kui kanepit tarvitatakse lõõgastuseks ning ecstasy't kasutavad peamiselt pidutsevad tavanoores, siis süstivate narkomaanide puhul on reeglina tegu probleemsetest perekondadest noortega. Süstiva narkomaania riskiteguritest kõneledes on need noored sageli pärit vaesest sotsiaalsest keskkonnast, üksikvanemaga perekondadest või peredest, kus ka vanemad ise kasutavad sõltuvusaineid: kas alkoholi või narkootikume. Seega tundub süstiva narkomaania nendele noortele pääseteena. Narkomaaniat ei saa ühiskonnast välja juurida ilma narkomaania põhjusteid mõistmata ja nendega tegelemata. Narkomaania ennetamiseks tuleb meil tegeleda ka sotsiaalse tõrjutuse, töötuse, alkoholismi ja vaesuse vähendamisega.

Narkomaania ennetusest kõneledes on oluline hinnata koos ennetuse ja narkootikumide pakkumise vähendamise mõjusid. Narkootikumide tarvitamist mõjutavad ühelt poolt hoiakud ja grupinormid, teiselt poolt aga narkootikumide kättesaadavus. Noorte hoiakute ja seeläbi nende käitumise kujundamine on efektiivne ainult süstemaatilise töö tulemusena. Projektipõhine ennetustegevus aitab küll aeg-ajalt probleemi olemasolu ühiskonnas teadvustada, kuid ei aita muuta inimeste käitumist pikaajalises perspektiivis - sõnumi mõju on lühiajaline ja ununeb peagi. Seetõttu on erilisel oluline viia ennetustegevus koolides süstemaatiliselt läbi kohustuslike ainetundide kõikides vanuseastmetes ning muuta noorte hoiakuid ja oskusi.

2004. aasta lõpus avalikustatud üle-euroopalise noorteuringu ESPAD tulemused näitasid, et ligi pooled Eesti 15-16-aastastest kooliõpilastest teadsid vähemalt ühte kanepimüügi kohta ning kõige sagedasemaks ostukohaks oli diileri

kodu. Õpilased töid peamise narkootikumide proovimise põhjusena uudishimu. Kindlasti ei saa öelda, et narkootikumide pakkumise osas on olukord Eestis kontrolli all. Oluline on mõista, et narkootikumide liigne kättesaadavus soodustab narkootikumidega eksperimenteerimist. Oluline on keskenduda lisaks suurte diilerite gruppide püüdmisele väiksemajärgulistele tegijatele, kes reaalselt noortega kokku puutuvad.

HIV-levik Eestis on algselt olnud seotud süstiva narkomaaniaga ning suurema osa aastate vältel registreeritud juhtudest moodustavad tõesti narkomaanid. Samas on viimasel paaril aastal olnud üha suurenev trend HIV-levikuks seksuaalselt, 2005. aastal registreeritud juhtudest olid enam kui pooled saanud HIVi juba seksuaalsel teel.

Eesti valitsus on näidanud oma tahet HIV ja narkomaania probleemiga tõsiselt tegeleda, suurendades märkimisväärselt valdkondade eelarvet. Eelarvekasv on planeeritud vastavalt HIV-strateegiale ka järgnevateks aastateks. Kui 2004. aastal rahastati HIV-programmi sotsiaalministeeriumi haldusalas ligi 35 ja 2005. aastal 36 miljoni krooni ulatuses, siis 2006. aastal on see summa mitmekordistunud ning HIV-strateegia rahastamiseks kulub 67,1 miljonit krooni. Need summad on toodud vaid sotsiaalministeeriumi lõikes - kogu riigi, st erinevate ministereeriumite ning haigekassa kulutused kokku HIV-strateegia elluviimiseks 2006. aastal on 105,6 miljonit krooni. Ka narkostrategia rahastamine on just käesoleval aastal tõusnud hüppeliselt, olles 2006. aastal 11,8 miljonit krooni. Võrdluseks varasemate aastate andmed: 2004. aastal 5,5 ning 2005. aastal 5,5 miljonit krooni. Narkostrategia rahastamist ei saa vaadelda eraldiseisvana HIV-strategia rahastamisest, kuna tegu on seotud strateegiatega, millel on suur ühisosa süstivatele narkomaanidele suunatud teenuste näol.

Iga aasta on avatud üha uusi madala läve keskusi ja süstlavahetuspunkte. Tõsi, teenuste kvaliteeti on alates kahjude vähendamise teenuste pakkumise alustamisest tulnud läbi aastate parandada, kuid see on siiski loomulik protsess, mis omane kõikidele riikidele. Tegelikud kohalikud vajadused selguvad sageli töö käigus. Eestis töötab käesolevalt juba 24 süstlavahetuspunkti ning möödunud aastal jagati läbi süstlavahetuspunktide 866 000 süstalt. Süstlavahetuse süsteem-

se pakkumise tulemused on meil ka näha - viimase uuringu kohaselt ei jaganud 75% süstlavahetusteenuse klientidest viimasel kuul kellegagi süstalt. Tallinna madala läve keskuse loomist Magasini tänavale alustati juba 2004. aasta lõpus. Antud keskuse töö peatamise puhul on tegu taunimisväärse pretsedendiga, kuna see annab põhjuse ka teistele Tallinna elanikele narkomaanidele suunatud teenuste pakkumisele oma piirkonnas vastu seista. Igas Tallinna piirkonnas leidub inimesi, kes on vastu teatud teenustele (mitte ainult madala läve teenused, aga ka kodutute varjupaigad jne) oma lähikonnas, kuid samas on kõiki neid teenuseid vaja pakkuda. Mille alusel ühe piirkonna elanike vastuseisu teistega võrreldes rohkem arvestada, jääb ebaselgeks. Samas pole mujal maailmas täheldatud kõrgeenenud kuritegevust madala läve keskuste ümbruses - pigem eelistatakse kuritegevuseks ikka piirkondi, millel on väiksem tähelepanu.

TEATED

Paljulapselised ja toimetulekuraskustes pered!

Avaldused toetuse saamiseks lastele töövihikute ostmiseks või lasteaia toiduraha tasumiseks esitada 20.augustiks 2006. a.

Üliõpilased!

Avaldused eduka üliõpilase toetuse taotlemiseks esitada 15. septembriks 2006. a.

On veel vabu kohti Luunja lastelaagrisse

01. - 09.augustil kolme ja enamalapseliste ning toimetulekuraskustes perede 7 - 12- aastastele lastele. Perele on lapse saatmine laagrisse tasuta, tuusikuid toetab Hasartmängumaksu Nõukogu ja Puhja Vallavalitsus. Soovijatel esitada avaldus vallavalitsusele.

15. juulil kell 20.00

Ulila Suveaias

ULILA SUVEAED - 45

Kontsert ja rahaapidu Suveaia taastamistöde alguse tähistamiseks!

- esineb ansambel *Kasemahlake*
- ällatusesineja!
- tootlustab "Oleist K. ANNU"
- batuut
- õhtut juhib *Dr. Allar*
- vahelugemised *Kaarel Tuvikeselt*
- südaöödisko

Pilet 25 krooni

Lastele (kuni 16a) ja pensionäridele tasuta

Korraldajad: MTÜ Ulila Arengukoda ja Suveaia sõbrad

Toetavad: Kultuurkapitali Tartumaa ekspertgrupp, Puhja vald, Kodukant Tartumaa, Uleks Turvas, OÜ Heiko Põld, FIB Urmas Luts, publi "Oleist K. ANNU" karaoke sünniklubi

Juulikuu õnnesoovid

95	ALBERT PENTSA	17. 07	Teilma külast
85	TŠORI HASSANOV	22. 07	Ridaküla külast
75	KALEV NIGUL	21. 07	Ulila alevikust
75	HELDUR EICHE	27. 07	Rämsi külast

Augustikuu õnnesoovid

97	LEIDA-AGATHE TUVIKE	03. 08	Mäeselja külast
91	LYDIA REHME	12. 08	Kaimi külast
86	GUSTAV PEEDO	27. 08	Poriküla külast
83	LEIDA TOSS	19. 08	Puhja alevikust
82	ENDLA KAUTS	22. 08	Puhja alevikust
75	ALEKSEI VOROBEVSKI	08. 08	Kaimi külast

MÄLESTAME

Vjatšeslav Orlov 06.06.1977 – 13.06.2006

Leida Koni 03.06.1915 – 06.07.2006

KIVIPÄEV JA LAAT 15. JUULIL 2006 TARTUMAAL PUHJA VALLAS SÄÄNIKU TALUS

- 10.00 Avamine . Mängib puhkpilliorkester Ants Malkuse juhatusel
- 11.00 Tule süütamine tulevibu abil. Demonstreerib Robert Oetjen Alam-Pedja Looduskaitsealalt
- 12.00 Aganiku Akadeemia Kivide tähendusest eestlaste elus räägib prof. Rein Einasto
- 14.00 Kontsert kitarristidelt Vaido Petser ja kitarrivirtuoos Moskvast Anastasia Bardina
- 15.00 Õpituba Vaike Kuke juhendamisel
- 16.00 Kiviheitevõistlus
- 17.00 Tänamine. Võitjate autasustamine

Päeva vältel töötavad kiviaia ladujad, kiviraidur ja sepp. Käsitööesemete laat. Konkurs "Parim Eesti asi". Hindamise alla kuuluvad nutikamad käsitööesemed. Eesti maatoit – demonstreerivad ja pakuvad Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskoolist MALLE PETERSON – tootlustuse valdkonna koordinaator, ELLI VENDLA – tootlustuse ja teeninduse eriala vanemõpetaja ja õpilased. Avatud seiklusrada. Önneloos.

Päeva juhib Kaarel Tuvike

Info tel. 7 351 269, 56 659 210.

Sääniku talu asub Puhja kiriku juurest
2 km Elva suunas.

PÄEVA KORRALDAB MTÜ KÜLA ARENDAMISE SELTS "SÄÄNIKU" TOETAVAD: KOHALIKU OMAALGATUSE PROGRAMM, KULTUURKAPITALI TARTUMAA EKSPERTGRUPP, PUHJA VALLAVALITSUS, TARTUMAA PÖLLUMEESTE LIIT, SAKU ÕLLETEHAS, OÜ VIPSON PROJEKT, FIE URMAS LUTS

PUHJA VALLA LEHT

VÄLJAANDJA PUHJA VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

61301 TARTUMAA; TEL. 730 0641

E-POST: TOIMETAJA@PUHJA.EE

TRÜKITUD OÜ TARTUMAA TRÜKIKOJAS

TRÜKIARV: 1050